

Francozi so se zopet umaknili

Nemčija je vrgla včeraj v boj 1,500,000 mož in 4,000 bojnih tankov, ki so prodrli že 25 milj do Pariza. Francoska vlada se že seli iz Pariza v varnejše kraje.

Paris, 10. jun. — Silna nemško francosko trdnjavo Verdun. Vrhovni poveljnik Weygand še vedno študira zemljevide in išče kraj, kjer bi napadel sovražnika in ga vrnil nazaj.

Da je položaj res nevaren, dokazuje dejstvo, da so se nekateri vladni uradi že selili iz Pariza in v kratkem sledi najbrže tudi vsa vlada.

Najnovejša poročila zatrjujejo, da je bil boj tako silen, da sta obe strani večkrat prenehali s streljanjem, da so lahko pobrali ranjence iz bojne vrste.

SILEN UDAREC ZA ANGLEŽE

London, 10. jun. — Admirali-teta priznava, da so Nemci prizadeli Angliji enega največjih udarcev v tej vojni, ko so jim potopili nosilca letal Glorious, dva rušilca, transportno ladjo Oil Pioneer, skupaj 50,706 tonal-je. Ladje so bile potopljene v bližini Norveške v boju z dvema nemškima bojnim ladjama.

Roosevelt obsoja Italijo in obljubljuje vso pomoč zaveznikom

V govoru, ki je bil razposlan potom radia v sedmih jezikih po vsem svetu, je Roosevelt izjavil, da je Amerika javno na strani zaveznikov.

Charlottesville, Va., 10. jun. — Danes je prišel predsednik Roosevelt v to mesto, da prisostvuje zaključku šolskega leta na tukajšnji univerzi, kjer je dobil tudi njegov sin Franklin diploma. Že prej se je opozarjal javnost, da bo Roosevelt ob tej priliki izjavil važne besede. In res jih je, ko je javno obsodil vstop Italije v vojno v tem času, obenem je pa tudi javno povedal, da stoji Zed. države sedaj na strani onih, ki je rekel Roosevelt, "ki se bore proti silni premoči za svojo svobodo." Potem je obsodil vstop Italije v vojno, ki ni imela nobenega poudara za to ter

da je Italija v času, ko je njena sosedna na tleh, potegnila nož in ji ga zasadila v hrbet.

Roosevelt je povedal, kako je še pred dvema tednoma skušal posredovati med Italijo in zavezniki ter je Mussoliniju ponudil v imenu Anglije in Francije vse, kar Italija zahteva. Toda Mussolini ni hotel niti slišati o tem. Zato jo predsednik obsoja, da je vstopila v vojno brez poudara.

Roosevelt je obljubil, da bodo poslale Zed. države zaveznikom vse, kar potrebujejo, obenem bo pa gledal, da dežela pohiti z obrambnimi pripravami, ki so potrebne za varstvo naše dežele.

15 LET JE IMEL GUMB V GRU

Philadelphia. — Ko je bil Howard Cole star 6 let, je po-žrl gumb. Ker ni bilo posledic, se ni nihče zmedel za to. Ko je bil pa star 21 let, ga je napadel močan kašelj. Ker mu zdravniki niso pomagali, je šel na kliniko in tam so s pomočjo X-žarkov pronašli, da je gumb še vedno v grlu. Z operacijo so mu ga odstranili.

NEMŠKA CENZURA V AMERIŠKIH FILMIH

Hollywood, Cal. — V javnost je prišla pretnja, da se ne bo smelo v Južni Ameriki kazati nobene filmske slike, če iste ne odobrijo nemški konzuli. Topogledno je povedal Douglas Fairbanks Jr., sledeče: "Čeprav bodo skušali to zanikati, pa imam tako zanesljive informacije glede tega, da sem o resničnosti istih uverjen in bom tozadevno uravnal produkcijo slik v mojem studiju."

Vojni veterani bodo branili deželo

Washington, D. C. — Med Ameriško legijo in vojnim odredkom ameriške vlade se vrše razgovori radi ponudbe, ki jo je stavilo poveljstvo Ameriške legije, da se organizira veterane zadnje svetovne vojne za domačo obrambo. Zastopniki le-geje nočejo izdati podrobnosti programa. Videti pa je, da se ameriška vlada zanima za su-gestijo.

zdej osem slik, ki so smatrane za protinacijske in se pričakuje, da jih bo Mehika in Južna Amerika prepovedala kazati radi pritiska Nemčije.

Italija je napovedala vojno zaveznikom Mussolini zatrjuje, da se balkanskim državam ni treba bati

Rim, 10. junija. — Benito Mussolini je stopil danes na balkon Beneške palače v Rimu in naznanil tisočglavi množici, da stopi o polnoči Italija v vojno proti Angliji in Franciji. "Ura odločitve je prišla za našo domovino," je rekel Mussolini burno vzdikajoči množici. "V vojno gremo proti demokracijam, da stremo verige, ki nas drže priklenjene v Sredozemlju. Naše geslo je: Naprej do zmage! Pozdravljamo vodjo nemškega naroda! Italija je na nogah in pripravljena, da udari. To je revolucija protitistim, ki posedujejo vse bogastvo te zemlje. To je boj enega stoletja proti drugemu. Prijeli smo za orožje, da rešimo probleme naših meja na suhem in na vodi. Zmagali bomo, potem bomo dali dolgo trajajoč mir in prosperiteto Italiji in vsemu svetu. Zato: narod italijanski, k orožju!"

"V tej uri so se obrnile naše misli do našega kralja in cesarja. Kot vedno, naš vladar upošteva dušo svoje domovine. Italija si je želela, da bi preprečila razširjenje vojne na druge dežele. Toda veliki narodi ne morejo dovoliti, da bi jih drugi zavirali pri razvoju. Anglija in Francija sta hoteli ustaviti napredek italijanskega naroda in Italija se je odločila, da sprejme žrtve in težave vojne skupno z Nemčijo."

"Naša vest je absolutno mirna. Mi smo storili vse v svoji moči, da bi se izognili nevihti, ki danes biča svet. Miro-

vne pogodbe niso večne in zaveznikom bi bilo samo potreba popraviti in spremeniti mirovne pogoje zadnje svetovne vojne v korist Italije in Nemčije, pa bi ne bilo te vojne."

"Geslo fašizma je, da koraka do konca s svojimi prijatelji. In zdaj korakamo z Nemčijo. Ta boj je samo boj mladega naprednega naroda proti propadajočim narodom. In ta boj je same začetek naše borbe v razvoju naše revolucije."

"Ves svet je priča, da je storila fašistična Italija vse mogoče, da se izogne temu boju. Sveto pa obljubljam, da Italija ne namerava potegniti v vojno drugih sosednih držav. Švica, Jugoslavija, Grčija, Turška in Egipt naj slišijo moje besede, katere bom tudi držal. Italija, proletariati in fašizem so edini kot še nikdar poprej."

Do 80,000 broječa množica je poslušala Mussolinija in mu viharno plaskala. Njegov govor je bil oddajan po radiu po vsej Italiji.

Predno je začel Mussolini govoriti je pozval zunanji minister Ciano k sebi angleškega in francoskega poslanika in jima izročil napoved vojne, katero je podpisal kralj Viktor Emanuel.

Ottawa, Kanada. — Ministrski predsednik Mackenzie King je naznanil, da se Kanada nahaja v vojni z Italijo, ker je ta napovedala vojno Angliji.

Budapest, 10. jun. — Ogrska je danes uradno razglasila svojo nevtralnost in izraža upanje, da z vstopom Italije v vojno mir na Balkanu ne bo ogrožen.

Washington, D. C. 10. jun. — Trenutno se nahaja v Sredozemskem morju samo nekaj ameriških tovornih parnikov. Zadnja potniška parnika, ki sta zapustila Italijo sta bila S. S. Washington in S. S. Manhattan. V Lizboni na Portugalskem je šest ameriških bojnih ladij. Tem bo morda vlada ukazala, da pobere v raznih sredozemskih pristanišjih posamezne Amerikance.

London, 10. junija. — Anglija je odgovorila na napoved Italije za vojno z obljubo, da bo parirala meč z mečem in da so zavezniški popolnoma pripravljeni proti Italiji. Anglija in Francija sta bili voljni pristati na zahteve Italije in je bil predsednik Roosevelt pripravljen posredovati, toda Italija si je raje izbrala nevihte pot in politiko bojazljivca, da si nabere nekaj plena, ki ji ga bo Nemčija milostno dovolila. Tako se je izjavil angleški minister za informacije.

Berlin, 10. junija. — Hitler je odpisal v Italijo danes dve brzojavki. Eno Benito Mussoliniju, v kateri zatr-

juje, kako "globoko je ginjen" nad Mussolinijevim korakom, ker se mu je pridružil. Drugo brzojavko je poslal pa kralju Emanuelu, v kateri Hitler čestita, ker je dovolil Mussoliniju ta odločilen korak.

Belgrad, 10. jun. — Čeprav je Mussolini zatrdil, da se Jugoslaviji ni treba bati napada od strani Italije, pa se poroča, da je Italija poslala večje število vojaštva v okolico Zadra in na bližnje otoke.

London, 10. jun. — Dva italijanska parnika sta vozila ravno mimo Gibraltarja, ko je Mussolini napovedal zaveznikom vojno. Italijanska posadka je takoj zažgala obe ladji in se sama rešila na breg, kjer so jo prijeli angleški vo-jaki. Enako se poroča tudi iz Montreala, Kanada, da je posadka nekega italijanskega parnika istega zažgala na reki sv. Lovrenca, ko je zvedela, da je Italija v vojni z Anglijo.

London, 10. jun. — V Londonu, Liverpoolu in Edinburgu so se začele danes demonstracije proti Italijanom. Ljudje so metali kamenje v italijanske restavrate in v hiše, kjer so vedeli, da žive Italijani. Ti so bili vsi veseli, ko je prišla policija in jih je odpeljala v konfinacijo.

Predlog za obvezno vojaško službo

Washington, D. C. — Kongresu Zed. držav bo v kratkem predložen predlog za obvezno vojaško službo. Predlog bi zahteval sledeče: da se registrira vse moške v Zed. državah, v starosti od 18 do 65 leta, državl-jane in one, ki so vzeli prvi državljanski papir. Vsi moški v starosti od 21 do 45 leta bi se morali odzvati na vojaško treningo na klic predsednika. V času vojne bi bili poklicani vsi zmožni moški od 18 do 21 leta in od 45 do 65 leta za domačo obrambo, od 21 do 45 leta pa za redno vojaško službo.

Stavka pri časopisih

Včeraj so šli na stavko prodajalci časopisov vseh treh clevelandskih dnevnikov. Prodajalci, ki so v uniji in katerih število je kakih 400, zahtevajo, da stopijo v unijo tudi dečki, ki raznašajo časopise naročnikom, kar pa časopisi ne sprejmejo. Dečki so navadno šolarji, ki si s tem zaslužijo nekaj denarja in opravljajo to delo samo par let, potem ga pa od-dajo drugim, torej bi ne imeli od unije nič, ampak bi samo plačevali asessment. Včeraj so do-bili časopise samo oni, ki so na-ročeni nanje, v mestu jih ni bilo pa nikjer naprodaj.

Čudna so pota strele

Bowling Green, Ky. — Wil-lard Mercer je oral s tremi mulari, ki so udarila strela in ubila dve mulari. Farmer je bil samo oamamljen in je kmalu prišel k zavesti. Bil je pa presenečen, ko je videl vse tri vprežene mu-le stati pokonci. Bil je že ve-sel, da jim ni nič. Naenkrat se pa srednja mulara malo strese, napravi par korakov in obe mu-li pri kraju se zgrudita na tla. Ko je strela ubila mulari, sta se naslonili na svojo srednjo to-varšico in tako obstali, dokler se ni ta premaknila.

Rusija, Japonska, Italija so se pobotale

Moskva. — Med Rusijo in Japonsko je prišlo do sprave radi meje na Mongolskem, radi kate-re so se ruske in japonske čete večkrat sprijele. Obe državi sta pristali na končno mejo prav tam, kjer so se lansko leto vršili boji.

Poroča se tudi, da je Rusija pristala na to, da se zopet obno-vi diplomatske odnose z Itali-jjo, ki so se bile pretrgale lanskega decembra. Takrat je bilo po Italiji nekaj demonstracij proti Rusiji radi Finske, radi česar je Moskva odklopila svojega po-slanika, ki je bil šele par dni prej dospel v Rim. Enako bo tudi Italija zopet poslala v Moskvo svojega poslanika, dr. Rosso.

Rusko časopisje trdi, da bodo Zed. države najbrže vstopile v evropsko vojno in pristavljajo, da bo to zelo ogrožalo ameriška po-sestva na Pacifiku, s katerimi se bo okoristila Japonska.

Slovenec — odličnjak

Albert Ryavec, sin Mr. in Mrs. Louis Rijavec iz 15007 Lake Shore Blvd. bo te dni graduiral na Collinwood višji šoli. Vod-stvo šole mu je priznalo prvo mesto izmed vseh graduirancev, torej je naš Slovenec najodličnejši dijak te šole. Za pridnost je dobil štiri leta prosto šolnino na univerzi. Njegova dva brata sta bila prav tako odlična učenc in sicer Ernest, ki je sedaj učitelj v Murray Hill šoli in Louis, ki se uči mehaničnega inženirstva. Naše iskrene čestit-ke pridnim slovenskim fantom in njih staršem!

Graduiranec

Henry Jadrich, sin našega dolgoletnega stavca, Mr. Victor Jadricha, bo v četrtek graduiral iz Glenville višje šole. Čestita-mo!

Kanadski minister ponesrečen

Toronto, Kanada, 10. jun. — Kanadski minister za obrambo, Norman Rogers, se je danes smrtno ponesrečil, ko je treščil letalo, v katerem se je vozil, na zemljo. Minister je bil na po-tu iz Ottawa v Toronto. Pilot je hotel radi megle pristati spotjo. Ubiti so bili tudi trije možje po-sadke.

Pod zdravniško oskrbo

Dobro poznani rojak Matt Shuster iz St. Mary's, Pa. se nahaja pod zdravniško oskrbo na sinovem domu, Frank Shuster-ju, 6218 Carl Ave. Pretekli te-den se je nahajal v Lakeside bol-nišnici, sedaj ga pa lahko prijatelji obiščejo na omenjenem na-slovu. Tu se nahaja tudi njego-va soproga Johana, želimo mu, da bi čimprej okreval.

Zelo važna seja

V sredo večer ob 7:30 obdrža-va Slovenski demokratijski klub 32. varde redno mesečno sejo v Slovenskem domu na Holmes Ave. Slišali boste poročila od mnogih jako važnih zadev, zato se pozivlja članstvo, da se ude-leži v polnem številu. Na sejo je bil povabljen tudi načelnik stranke, Mr. Ray T. Miller.

V sredo je ples

Vežbalni krožek društva sv. Helene št. 193 KSKJ priredi v sredo večer ples v cerkveni dvo-rani fare Marije Vnebovzete. Dekleta prijazno vabijo vse fan-te in dekleta iz fare in od dru-god.

Zaposlen kandidat

Clevelandski župan Harold H. Burton, ki kandidira za zveznega senatorja, bo letošnje poletje ob-iskal okrajne semnje (fairs) v vseh 88 okrajih države. Že to pomeni, da je kandidat, ker dru-gače bi jih obiskal samo pol teh.

Papež ne bo šel iz Vatikana, tudi če gre Italija v vojno

London. — Nek angleški dr-zavnik, ki je dolgo let živel v Ita-liji, se je izrazil, da je trdno pre-pričan, da papež Pij ne bo odšel iz Vatikana, tudi če bo šla Ita-lija v vojno. Po Angliji se je bila raznesla govorica, da bo papež takoj odšel iz Rima, kakor hitro bi šla Italija v vojno.

"Kolikor jaz poznam papeža še od prej, ko je bil še državni-tajnik kot kardinal Pacelli, ne bo odšel s svojega mesta v Vati-kanu, dasi bi lahko dobil varno zavetje na primer v Ameriki. Po lateranski pogodbi od 11. febru-arja 1929, smtara Italija napad na papeža enak, kot napad na ita-lijanskega kralja.

Švigelj pogreb

Pogreb za Williamom Švi-gel se bo vršil v sredo dopoldne ob deseti v cerkev sv. Vida iz pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi. Pokojni William je bil član društva Slovenec, št. 1 SDZ.

Še en graduant

Na East Technical višji šoli graduira tudi Frank Razboršek, sin Mr. in Mrs. Michael Razbor-šek iz 1002 E. 72nd St. Čestita-mo!

ZAKONSKI PAR SE BOJI DEPORTACIJE

Detroit. — Baron C. Egan von Mauchenheim, ki je zapos-len pri Ford Motor Co. in nje-gova žena sta na tem, da bosta deportirana v Nemčijo, ker sta prišla nepostavnim potom v to deželo. Senator Prentiss iz Mi-chigana je vložil v kongresu po-seben predlog, ki naj bi dovolil temu paru stalno bivanje v Zed. državah. Toda predsednik je predlog, ki je bil že sprejet, za-vrgel.

Ameriški poslanik želi zmago zaveznikom

Domremy, Francija. — V cer-kvici tukajšnje vasi, ki je rojstni kraj device Orleanske, je bil izročen narodu krasen oltar, dar Amerikancev. Ob tej priliki je položil ameriški poslanik za Francijo, William C. Bullitt, v imenu predsednika Roosevelta belo cvetko pred spomenik devi-ce. Poslanik se je javno izrazil, da Amerikanci dobro vedo, na kateri strani je pravica in na ka-terih strani živinska brutalnost, oni verjamejo v Francijo! Ame-riška vlada molči o tem govoru ameriškega poslanika. Ko je ameriški poslanik za Kanado, Cromwell, govoril nedavno v prid zaveznikov, je dobil oster ukor od državnega tajnika Hulla.

Izredna seja

V četrtek zvečer ob osmih ob-država St. Clair Rifle klub v Slovenskem domu na Holmes Ave. izredno sejo radi važnih zadev, tikajočih se kluba. Člani so prošeni, da se vsi udeležijo.

Kdo je našel uro?

V okolici 172. ceste in Grove-wood Ave. se je izgubila ženska zapestna ura. Pošten najditelj naj jo odda na 1246 E. 172th St., kjer dobi nagrado.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1939, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 137 Tue., June 11, 1940

Za pomoč domovini

Kakor smo že izjavili na tem mestu, popolnoma soglašamo z načrtom Prosvete, da se organizirajo slovenske bratske organizacije za odpravo rojstni domovini, če bi potrebovala naše pomoči. K temu naj pripomnimo še toliko, da se, po našem mnenju, ne sme prav nič odlašati z pripravi. Danes naša rojstna domovina še ne potrebuje naše pomoči, ker je še neokrnjena in še diha svobodno življenje, cela in neodvisna. Ne vemo pa, kaj ji je namenila usoda, zato, če se izrečemo, da bomo pomagali, pripravimo se za to pravočasno, da se ne bomo pričeli zbirati in delati načrte, ko bi morali že funkcionirati.

Ker se nam zdi ideja Prosvete najboljša, da bi namreč naše bratske organizacije vodile vso pomožno akcijo, naj bi se začelo topogledno takoj delati načrte. Za pripravljalni odbor, ali morda tudi za stalni, naj bi bili imenovani vsi predstavniki in tajniki naših bratskih organizacij. Ti naj bi se sešli takoj k sestanku in se pogovorili za načrt. Sestanek je bolj priporočljiv kot pa pismeni dogovori, ki se vlečejo v večnost in ne napravijo nič. Sestanek naj bi se vršil v Chicagu, Jolietu, ali Clevelandu, kakor bolj priročno. Pripravi smo, da bo ves narod sledil vašim ukrepom, saj gre za našo skupno stvar: v pomoč domovini. Pričakujemo, da bomo v kratkem že kaj slišali o tem.

Nemški vpliv na Balkanu

Vpliv Nemčije na Balkanu se ravna po nemških zmahih. Zdaj, ko je Nemčija zmagovita na zapadni fronti, je topogledno tudi njen vpliv toliko jačji v balkanskih državah. Nek jugoslovanski uradnik je izjavil: "Naša bodočnost se odločuje na zapadu. Nekega jutra se bomo zbudili pod protektoratom, da še vedeli ne bomo za to."

Balkanskim narodom je še danes neumljivo, da so se njih dežele tako dolgo otepale vojne ter ostale nevtralne. V tem oziru je to popolnoma v skladu s politiko Nemčije. Tako ji služi Balkan na isti način na jugu, kot ji služi Skandinavija na severu. Invazija v Dansko in Norveško ter kolikor toliko sodelovanje Rusije, je izločilo vpliv zaveznikov v Skandinaviji ter tako zavarovalo Nemčijo pred napadom od te strani. V istem času si je pa Nemčija zagotovila potrebnost iz teh dežel, kolikor jih imajo pač na razpolago. V isti meri pomagata Italija in Rusija, da je Balkan priden. In bolj ko je Nemčija zmagovita drugod, bolj uspešna je nemška diplomacija po balkanskih deželah.

Južnovzhodna Evropa ima dve vrsti držav, če se ne računamo Slovaške, ki je itak popolnoma nemška. Na eni strani je balkanska antanta, ki sestoji iz štirih držav: Jugoslavije, Rumunske, Grške in Turške, ki sicer ne tvorijo med seboj kake posebne soildne zveze, toda so vedno kazale naklonjenost do Anglije in Francije. Na drugi strani sta pa Ogrska in Bolgarija, ki sta vedno pripravljeni sprejeti nemški pohod proti vzhodu.

Potek sedanje evropske vojne se je vedno zrcalil v teh dveh skupinah držav. Ko je bila vojna v Poljski končana in je Anglija zaprla z blokado dovoz v Nemčijo, sta postali Ogrska in Bolgarija precej krotki in sta odnehali od svojih zahtev po zemlji, ki sta jo izgubili po zadnji svetovni vojni, prva Sedmograška, druga Dobružo. Rekli sta, da sta popolnoma zadovoljni, če se njiju zahteve rešijo na prihodnji mirovni konferenci. Računali sta pač, da bo zavezniška blokada v par mesecih udušila Nemčijo.

Mnogo se je govorilo, da je Ogrska že dovolila Nemčiji, da sme prevezati svoje čete preko njenega ozemlja, kar dar bo hotela proti jugovzhodu, toda ogrska vlada je to zanimala, diplomati so pa trdno prepričani, da obstoji tak sporazum med Ogrsko in Nemčijo. Kar se tiče Bolgarije, jo je pa itak Nemčija oborožila po zadnji svetovni vojni. Vrh tega ima pa Nemčija popolnoma v oblasti ekonomski položaj Bolgarije.

V državah balkanske antante se očitno opaža odsev nemških zmah. Da je Rumunska imenovala novega zunanjega ministra, ki je naklonjen Nemčiji, je delo Berlina in Rumunske se je pritiskalo voljno udala. Kar se tiče Jugoslavije se tudi sliši, da bodo prišli na vlado možje, ki bodo bolj naklonjeni Nemčiji kot so sedanji. Kar se tiče Grške tudi gleda, da ne bi dražila Italije in nekateri celo trdijo, da niti Turška ne bo šla pomagat Angliji in Franciji, če bo šla Italija v vojno. Ne ve se, dali so Balkanci popolnoma izgubili vero v zmago zaveznikov in zdaj samo gledajo, kako bi sami odnesli celo kožo iz evropskega konflikta.

Izgubiti pa ne smemo izpred oči dejstva, da Balkan ni pozabljen pri evropskih državah. Nemčija zmaga v sedanji vojni, bodo izgubile tudi balkanske države svojo neodvisnost. Dasi so pripravljene, da se bore za svojo svobodo, pa se jim morda niti prilika ne bo nudila za to. Nekega jutra se bodo znašle pod nemškim ali italijanskim protektoratom, ne da bi jih kdo za to vprašal. Njih samohrana je edino v zmagi zaveznikov.

Je pa tudi ta možnost, da bo udaril Hitler proti jugovzhodu, to je čez Balkan, če ga bosta Anglija in Francija ustavili na zapadu. Tedaj bo vprašanje, če bosta zaveznika prišla Balkanu na pomoč, ali ga bosta prepustila usodi.

BESEDA IZ NARODA

Prvi piknik v Barbertonu

Po dolgočasnem mrzlem, pomaldanskem vremenu smo končno le dočakali mesec junij, da se je narava malo ogrela. Vse se prebujala in veseli novega življenja v naravi, človeka vabi ven na prosto, da se ogreje na soncu in navžije svežega zraka.

Tudi naše društvo Majnik št. 28 SDZ je sklenilo, da priredi svoj letni piknik v nedeljo 16. junija v Hapoken Garden. Ker je to prvi piknik v tej sezoni in v korist naše društvene blaginje, zato prav vljudno vabim vse članstvo našega društva kakor tudi vse ostalo občinstvo od blizu in daleč, iz Barbertona in okolice, da nas obiščete na tem pikniku v velikem številu.

Veselični odbor se prav pri-dno pripravlja, da ne bo treba nikomur trpeti žeje ali lakote. Tako skrbno se pripravljajo in pravijo, da bo vsega dovolj za vse, samo pridite v velikem številu.

Za srbeče pete pa bo skrbela Taffy's Domovina godba. Da bo v resnici vsega dovolj na razpolago, vam jamči pripravljalni odbor. Torej, le pridite!

Frank Čič, predsednik.

Iz Geneve in Montreal, Kanada

Naznanjeno je že bilo v Ameriški Domovini, da sem dobil telegram iz Kanade, da se je tam smrtno ponesrečil moj brat. Nisem mogel verjeti, da je takla nesreča zadela mojega brata, kajti nesrečo sem imel že prejšnji teden doma, ko mi je bila moja žena v bolnišnici.

Zadnji teden, v sredo, sem šel ponjo v Cleveland, da jo zopet pripeljem domov v Genevo, na farmo. Bil sem prav vesel, ko sva se zopet peljala nazaj proti domu, kajti imel sem prav malo upanja na njeno zdravlje. Tako prideva zopet domov prav vesela in zadovoljna.

Nisva pa bila še dobro doma, ko nama je prišlo nasproti sosedje in nama povedo žalostno novico: "Jerry, zopet te je doletela nesreča." Nisem si mogel misliti kaj naj bi bilo sedaj, saj sem imel dovolj veliko nesrečo, ko sem moral odpeljati ženo v bolnišnico. Tedaj pa mi povejo, da mi je ubilo brata v Kanadi. Toda nisem mogel verjeti. Ko sem pa videl telegram, mi je srce zastalo in še kljub temu nisem mogel verjeti, da bi bila resnica in nisem vedel kaj narediti.

Takoj sem se odpravil k bratu Tonetu v Madison, da se pogovoriva kaj nama je storiti. Takoj sva bila dogovorjena, da greva v Kanado, kajti tudi Tone ni mogel verjeti, da bi mogla smrt doleteti tako nenadoma najinega brata Cirila.

Sporočil sem tudi sestri, Josephini Gross, o tej nesreči in ji tudi povedal, da greva s Toneom pogledat, če je vse to resnica. Toda sestri ni bilo mogoče z nama radi njenega rahlega zdravja. Prišel pa je do mene njen mož, Anton Gross in dva njegova sinova Frankie in John.

Na pot smo se podali 29. maja jutraj ob pol osmih in prišli smo v Montreal naslednji dan ob pol dveh jutraj. Pot se nam je zdela tako dolga, da smo mislili, da ne bo ne konca ne kraja tega potovanja. Mislili smo, da bo že vse spalo v tem mestu, ker smo prišli tako pozna, a ne, tukaj gredo pozno spat, kajti ljudje so se razšli šele ob štirih jutraj. Mesto Montreal ima nad milijon prebivalstva, ki je pa sedaj precej razburjeno. Ker je to precej veliko mesto, nam je bilo precej težko najti brata, a kljub temu smo ga našli šele ob devetih, kajti pogrebni zavodi

so tu zaprti do devete ure jutraj.

Najprej smo si dobili za par ur prenočišče. Takoj jutraj pa smo šli pogledat, če je res brat Ciril mrtev. Ko sem ga zagledal, da resnično leži na mrtvaškem odru, me je prevzela taka žalost, da sem zakričal in vsi smo ostrmeli, ko smo videli, da leži brat Ciril nepremično v krsti in ne pomaga nobeno klicanje.

Smrt mojega brata je bila težka. Kakor sem že omenil, da je bil ponesrečen in sicer v rudokopu. Z njim je bil še nek drugi delavec, ki pa je bil na mestu mrtve. Nesreča se je pripetila na sledeči način, kakor nam je bilo povedano. V jami so zavrtali več min in ko je bilo rečeno, da so že vsi zunaj, tedaj so iste zažgali, a v jami sta bila še ta dva nesrečnika. Sodelavec je bil takoj mrtev, moj brat pa je živel še tri ure potem, ko so ga pri-nesli v bolnišnico.

Ko se je zavedel, se mu je zdelo, da mu ni nič, ker gornji del telesa je bil zdrav, a spodnji del pa je bil zanič. V bolnišnici je živel še tri ure. Sprejel je tudi zadnjo sv. popotnico predno je izdihnil svojo dušo. Zjokal se je, ko je videl, da mora umreti še tako mlad in krepak. Želel si je, da bi nas bil še videl, a ni mu bilo usojeno. Pred šestimi meseci se je mudil tukaj v Clevelandu in v Genevi, Ohio. Tedaj je bil še zdrav in vesel, a sedaj pa ga že pokriva črna, tuja zemlja.

Kljub vsej naši veliki žalosti, pa nas je vseeno veselilo, ker je bil tako srečen, da je na zadnjo uro prejel sv. zakramente za umirajočce. Prav lepo smo ga spremlili k večnemu počitku. Mislili smo si, da bo mogoče slab pogreb, a bilo je prav tako kakor tukaj v Clevelandu ali Genevi. Cerkvena pogrebna opravila so opravili trije duhovniki. Po maši je gospod Beneš, župnik slovaške cerkve sv. Cirila in Metoda, zapel lepo nagrobno v slovaškem jeziku. Nato pa je bil pogreb na pokopališče. To je prav lep prostor, kjer se nahaja katoliško pokopališče.

Položili smo ga k večnemu počitku, a ločitev od njega nam je bila nad vse težka, posloviti smo se morali od njega.

Dragi brat, daleč tam v tujini sedaj počiva tvoje truplo, krije te hladna zemlja sedaj se še poslednjič poslovljamo od Tebe, dragi Ciril, Tvoji brat Jernej Stroj in, in soproga Mary, Anton Stroj in, in soproga Uršula Stroj in, sestra Josephine Gross in soproga Anton ter Frank in John Gross, nečaka in Bany in Mrs. John Volf. Dragi brat, naj Ti velja poslednji: "Z Bogom, naj Ti da On, večni mir in pokoj!"

Žalujoci brata Jerry in Anton Stroj in, sestra Josephine Gross, v stari domovini pa mati Anna Stroj in. Počivaj v miru, brat Ciril!

Jerry Stroj in, Geneva, Ohio.

Zlojljive vojaške lesene barake

Na Švedskem izdelujejo novo vrsto vojaških lesenih barak iz posameznih zlojljivih delov. Ta baraka, ki jo more šest do osem ljudi postaviti v treh urah, nima niti enega žebila, temveč se da zložiti s pomočjo zagazod. Prav tako hitro kakor jo je mogoče postaviti, se da tudi razstaviti, a njen prevoz je tudi zelo lahek. Te dni so v Stockholmu pokazali takšno barako, ki je bila določena za 24 mož. Opremljena je bila s posteljami, omarami za posodo, mizami stoli, stojalom za puške, napravo za sušenje obleke, umivalno napravo. Tehtala je z opremno vred 6800 kg.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

O trti in vinski kapljici

Že Rimljani so vedeli, da je pitje vina — umetnost in oni so v pokrajine z močjo miru prinašali hkrati tudi vinsko trto kot znak miru.

V Galiji, Germaniji in po helvetskih pokrajinah so legionarji vzdolž rek in po sončnih brdih polagali korenine vinske trte v zasedeno zemljo, in tako so nastale pokrajine, ki jih moramo imenovati vinske pokrajine, ker je njih zunanji videz in notranja duševna oblika znamenovana z zelenjem vinske trte in z mirnim lesketanjem grozdov.

V teh pokrajinah, v teh mestih, ki jih je ustanovil Rim, po teh vaseh se je ohranila umetnost pitja vina, ki se je izročala od rodu do rodu, da je nastala prava pravcata filozofija ti-stega veselja in radostnega razmišljanja.

Kdor pozna razne naše vinske gorice, dalje vinske pokrajine ob Renu in Moseli, v Burgundiji in Wallisu, v Crampagniji, in zemljo krog Bordeauxa in Neunburškega jezera, bo zmeraj srečal težko, moško kulturo, ki biva v patricijskih poslopih, v katedralah, cerkvah in v življenju prebivalcev.

Kjer raste vinska trta, ondi živijo dobri ljudje. Njihovim sanjam se ni treba kakor lačnim volkom zaganjati v daljave, saj se izpopolnjujejo ob pogledu na kozarec, čigar vino je vzniknilo iz njihove zemlje. Zakaj v tleh njihovih vinogradov je kri mnogih rodov. Marsikdo je umirajoč padel nanjo in se mu je telo spojilo s sokovi vinske trte.

Krog teh šelestečih lističev veje več kot samo veter. V njih veje zgodovinski dih naše kulture, da gojimo večno hrepene-nje in ga ne uničujemo, in pogled na vinograd ti more dati nauk o urejeni družini, občini in državi.

Sicer res stoji trta poleg trte, toda sleherna je na svoji grudi. Zares je v vinogradu raznolikost, a čim je tu trgat-ev, je sleherni grozd posebej in zase utrgan. Tu ne vlada kosa, ne dela srp, ki vse izenači-ta kakor pri žitu, pač pa deluje razumljiva, preizkušena roka.

Ko sem prišel prvokrat v vinograde naše kraje, sem opazil, da vsebujejo vsa ta ozemlja svoj-sko, značilno potezo. Tu ne prevladuje tisti zopni individuali-zem, ki slehernega pozove, naj stori, kar hoče sam, marveč je tu tiha stalnost, pripadnost k zemlji, ljubezen do domačije.

Zakaj vse, kar je golo vpliva-nje z zunanjo svetlo, zanika o-bliko. Vino, ki te opijani, je za nič. Vino, ki te omami, ti polju-blja dušo kakor sanje.

"In vino veritas" — rekamo navadno, češ da človek po za-žitem vinu pokaže svojo res-nižno podobo. Mnogokrat je nesrečna, večkrat hudobna.

Ta stavek je moči razumeti pravilneje tako, da kako ple-nitveno vino odgrne s svojim čarobnim vplivanjem megleni pajčolan vsakdanjosti in da človeku spoznati po podrobnih vsakdanjosti, ne da bi se podo-be hrupno razodevale, marveč so polne veličastnosti in žalosti.

Saj ne pravi zaman ljudska govornica, da je človek "v rož-cah," "višjih sferah." Take pripodobne ne pomenijo ničesar drugega, ko da vino, če ga kdo s častjo uživa, človeka po-zdvigne in dvigne nad navadno gnečo.

O Balzacu poročajo, da je na svetu najbolj ljubil vino. Zna-ne so njegove osamljene poje-dine. Nekeč je bil pri njem pri-jatelj in pred njima je stala steklenica najboljšega vina.

Prijatelj, ki je bil radoveden, kakšno je to izredno vino, je ho-tel koj izpiti iz kozarca, pa je Balzac plasil kvišku:

"To vino, dragi moj, moraš najprej z očmi pobožati."

"In potem?"

"Potem daš kozarec spet le-

po zbrano na mizo, ne da bi le srknil."

"Prav, pa potem?"

"Potem se o njem pogovar-jajš. In šele čez dolgo, dolgo ča-sa ga pokušiš in izpiješ," je končal pisatelj.

V tej anekdoti je ta resnica, da se izbrane in izvoljence ne sme uporabljati kakor stvari za vsak dan. Zakaj, saj vino ne vsebuje samo dišave, marveč tudi modrost in zgodovino.

Pravo uživanje je zmeraj tradicija. To uživanje prav ta-ko zaničuje pijanost kakor ti-sto zdravstveno likanje, kjer gre fantazija brez dvoma k vra-gu.

Vinska trta je slišala mnogo vzdihlajev, vzdihlajev ljube-zni in gorja. Ostala je na na-ših goricah. Vztrajala je in njena kri nas še dandanašnji vredno spremlja skozi velika poglavja našega življenja.

Človek dvigne kozarec po ka-kem srečnem rojstvu in se za-hvali. Ko mladi človek pristopi kot služabnik oltarja v službo Stvarnikovo, zaužije vino — spreminjeno v najplemenitej-šo, v božjo kri Odrašenikovo.

Vino pozdravi nevesto, ki po-stane žena.

Vino spremlja moža v tišini razmišljanja ali ožarja pogo-vor prijateljev.

Skozi vse velike trenutke živ-ljenja nas spremlja, dokler ne zatismo oči.

Skrbimo za sok naših goric, kakor so storili naši pradedje, uživamo kri žlahtne vinske tr-te zmerno in s premislekom, s-tisto sredo uživanja, ki je pri-vinu resnično zlata. (E.T.)

Ohranjanje živil

Razvoj tehnike posega vedno bolj v vse panoge človeškega dejstevstva. Čeprav se mar-sikdo pritožuje, da bi bilo mnogo epše živeti, če ne bi bil prisiljen s hitrim tempu današnjih dni, moramo vendar priznati, da po-neni tehnični napredek ne samo za premožne, ampak tudi za si-romašne sloje pot v lepšo bodo-čnost.

Kadar govorimo o napredku tehnike in o njenih dobrih in slabih vplivih za življenje po-sameznika, se ponavadi le preveč mostransko oziramo na razvoj in izpopolnitev posameznih praktičnih predmetov, ki nam jih dajejo tovarne v uporabo. Žlasti se mali narodi radi prito-žujejo, da jih tok življenja, ki si išče potov zunaj v velikem ivetu, po krivici pušča ob strani.

V kolikor je ta očitek opravičen, ahko rečemo, da nosimo največje crivde za to sami, ker čakamo, da nam bodo razmere vsilile no-vosti, od katerih pričakujemo koristi, ne pa da bi si jih osvaja-li sami, nasprotno pa so si na-rod, ki so znali pomen tehnike pravilno oceniti, v kratki dobi priborili veljavo v svetu. Tudi najet pri borbi za prva mesta v začetku niso pomagali znanstve-ni instituti in ogromni zavodi za raziskave, ampak v veliko večji meri organizirano delo, ki so ga ustvarjali posamezniki vsak za se, saj tovarne ne pomenijo sa-mo kupe strojev, ampak žive or-ganizme, ki so jim stroji samo orodje.

Kadar je narod v vojni, tedaj mora napeti vse sile, če hoče zmagati v boju z nasprotnikom. Zato se v vojnem času pokaže tehnika v čisto drugačni luči. V vojnem času se šele pokaže po-men, ki ga ima v tehniki, kakor tudi v vseh ostalih panogah da-našnjega življenja, pomen or-ganiziranega dela. Zato so iz-kušnje, dobljene v vojnah, če-stokrat odločilne za tehnični raz-voj naslednjih desetletij.

Statistike, ki so jih zbrali Američani, kažejo, da propade dnevnega ogromen odstotek živil v primeri s hrano, ki jo porabimo. Temu je vzrok dejstvo, da je ve-čina živil sama po sebi take na-rave, da jih ni mogoče ohraniti dolgo užitne. V krajih, kjer je

živeža dovolj na razpolago, in kjer je živež poceni, ljudje tega niti ne občutijo. Toliko bolj va-žno pa je to za industrijske po-krajine, ki so navezane na uvoz živeža od drugod, še bolj važno pa je vprašanje preskrbe z žive-žem v vojnem času.

Zaradi slabe obstojnosti živil v nepokvarjenem stanju se je razvila cela veja industrije, ki se bavi s predelavo in ohranje-vanjem živil. Sicer poznamo oboje, predelavo in ohranjeva-nje že iz najstarejših časov, saj vkuhanje sadja in sušenje me-sa v kaminih, hranjenje mesa na ledu itd. ne pomeni prav nič drugega kot konzerviranje živil. Ravno tako smo že od prej po-znali izdelavo konzerv, izdelavo sira, surovega masla itd., toda organiziranje vsega tega dela v tako velikih meri, da je skusil zajeti vso narodno produkcijo in porabo, to je prinesla šele svetov-na vojna. Pri tem ni šlo samo za to, da bi se ohranili dovolj dolgo sveži mesni izdelki, ribe, sadje itd., ampak so začeli skr-beti tudi za sorazmerno poceni živila, na katere ljudje v normal-nih razmerah ne pazijo veliko kakor na zelenjavo i. sl.

V Evropi so po svetovni vojni za dolgo časa zopet pustili v ne-mar ohranjanje cenejših ži-vil, veliko zaradi tega, ker tako konzerviranje preveč stane. Ži-vila bi se podražila, poleg tega pa bi jim manjkalo tiste svežo-sti in tistega okusa kot ga imajo nekozervirana živila. Na tak način ne bi mogla konzervirana živila niti v ceni niti v kvaliteti tekmovati s svežimi. Pač pa so znali Američani najti pota in načine, da so napravili konzervi-ranje sadja, sočivja, jajc, masla itd. donosne. Pri tem se je po-kazalo, da je bil najbolj prime-ren način ohranjanje živil — konzerviranje v hladu. Pokaza-lo se pa je tudi, da so za to po-trebne mnoge izkušnje, ker je tako z ozirom na pravilno ohrani-tev okusa in svežosti, kakor tudi ohranitev redilnih sokov ži-vil. Zato so zgradili Američani posebne naprave za vzdrževa-nje hladu tako v velikih skladi-ših kakor tudi pri transportih. Zadnja leta so se za uspehe, ki so jih dosegli na tem področju, začeli zanimati tudi v Evropi, zlasti v državah, kjer je vpraša-nje preskrbe živil z ozirom na vojno, ki je zajela evropske na-rode, postalo zelo pereče.

Najbolj zdrava dežela na sve-tu je Bolgaria

Tam pride na en milijon prebivalcev 426 takih, ki dožive starost 100 let. Bolgariji slede glede zdravstvenih razmer Ko-lumbija, Brazilija, Švedska, Belgija, Nemčija in Švica. V teh državah pride na en milijon prebivalcev en stoletnik.

Ce verjamele al' pa ne

Nek lekarnar je imel od same po-stalence hudo ženo. Toda ker je bil dober človek, se ga je us-dal usmilila in ženo nakajfala, da je možu ušla z drugim. Ves sre-čen je hitel lekarnar v upravo nekega lista in dal v list sledeč oglas:

"Tem potom obveščam tiste-ma, ki mi je odpeljal ženo, da sem pripravljen dati mu mazila, obveze, arniko, spalne praške, bergle in drugo po lastni ceni."

Baje imajo Nemci že popolno-ma izdelane zemljevide za slo-venske kraje, katere bodo, tako mislijo, nekoč zasedli. Vsa me-sta, trgi, vaši in vsi kraji sploh so na zemljevidih prekršeni v nemščino. Tako imajo zapisano za Rakek pri Cerknici: Kreb-slein bei Krepiendorf.

"Kako to, da vaš kanarček da-nes tako lepo poje? Še nikdar ga prej nisem slišal peti."

"Včeraj mu je poginila sami-ca."

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Mayja

"Ali je moj rdeči brat že videl gore, ki ležijo blizu velikih rek, pa bi ne imele vode? Vsaka reka dobiva vodo z gor."

"Moj brat se bo sam prepričal, kdo je prav povedal, on ali jaz."

"Vem, zakaj moj brat noče v gore!"

"Moj brat naj mi pove!"

"Sinovi rodu Racurro jezdi jo ob reki, ki teče v velikem ovinku proti jugu. Če pa bom potoval naravnost na jug, jih dohitim, preden dospajo v svoje wigwame."

Molčal je. Pravo sem zadel. Preštel sem sledove ter našel šestnajst jezdecev in štiri tovrne konje. Winnetoua, Sama in Bernarda je spremljalo torej le enajst Komančev pa oba Morgana. Seveda so bili ujetniki skrbno zvezani in zastraženi in če sem jih tudi dohitel, bi jih prej osvobodil z zvijačo ko s silo.

Krenili smo torej naravnost proti jugu in poganjali konje, da so hiteli, kar je bilo v njihovih močeh. Potovanje je bilo naporno in neprijetno, poti nisem poznal in Marama nisem hotel vprašati za svet, ker bi mi itak ne bil po resnici odgovoril. Saj je vedel, kaj nameravam. Pa uspelo mi je in že drugi dan smo premagali hribovje, brezkončna savana je ležala pred nami. Od leve sem je prihajal Rio Pecos, krenili smo k njemu.

Gozd nas je spremljal z gor in še ob reki. Ob pritoku Pecos smo spet naleteli na sled Komančev, kakih štirindvajset ur je bila stara. Kmalu nato smo našli tudi njihov tabor, opoldne so počivali.

Obstali smo, tudi sam sem mislil nekoliko počivati. Da bi bili na varnem, sem si izbral za tabor skrit prostor med grmovjem, pa vseeno blizu reke. In moja previdnost ni bila nepotrebnost.

Bob je šel s konji k reki, da bi jih okopal, z Maramom pa sva sedla.

Nenadoma je prikičal Bob nazaj.

"Massa, ah, oh, massa —! Jezdecj priti —! Eden, dva, tri, štiri, pet, šest jezdec! Brž, massa, ali pobiti massa jezdec?"

Skočil sem na rob grmovja. Res se je bližalo ob reki nazvoj šest konj, dva jezdec in sta bila bela. Nisem ju spoznal, predalec sta še bila.

Pa za njima se je podilo pet drugih jezdecev. Indijanci so bili, v petih minutah bi dohite-li bele. Očividno so ju zasledovali.

Torej dve stranki —. Kate-ri bi pomagal —? Ali pa bi jih vobče pri miru pustil —?

Vzel sem daljnogled. Pa hlastno sem ga spet odstavil.

"Sounds —!" mi je nehote uslo.

Bela jezdec sta bila Fred Morgan in njegov sin Patrik. Ali bi ju ustrelil —? Ali ju živa prijel —?

Ne! Nisem se hotel omadeževati s krvjo teh dveh morilcev. Vzel sem puško in čakal. Živa sem hotel dobiti.

V diru sta se blizala, Indijanci so bili že trdo za njima. Že sem čul sopenje konj — sedaj sta bila pri grmovju.

Dvakrat sem ustrelil. Meril sem konjema v glavo. Padla sta zletela po tleh. Tovorne živali so bile privezane na njuna konja, vzpenjale so se in se trgale.

Skočil sem iz grmovja. Pa že so prihitali Komanči.

"O — hiiii —! je zadonel njihov bojni krik, v hipu so me obkolili. Trije tomahawki in dva noža sta se zablistala nad mojo glavo.

Maram je priskočil.

"Haaa —!" je dejal in iztegnil roko nad menoj. "Tale belokozec je Maramov prijatelj!"

Odstopili so.

Morgana pa sta porabila splošno zmedo, se pobrala in skočila v grmovje. Tovorne konje je splašilo divje kričanje Komančev, utrgali so se in planili v reko.

Spoznal sem jih, tudi tovrne sem spoznal. Tisti štirje mi-chiganci so bili, ki smo jim v hude spotu stakemanov ob Llanu naložili nekaj plena, predvsem zlato. Težko so bili oblo-ženi, zaman so se borili z valovi, reka je tekla v ovinku, močno je drla in se sukala v vrtin- cih. Ni bilo upanja, da bi kdaj spet našli zlato.

Deadly dust —!

Komanči so koj planili za beguncema. Enega sem pri- r- žal.

"Moj rdeči brat naj mi pove, zakaj zasledujejo bojovníki Komančev tista belokozca? Saj sta vendar njihova prijatelja!"

"Tista belokozca imata je- zik kakor kača, dva konca ima. Ubila sta ponoči našo stražo in zbežala s svojimi zakladi."

"Z zlatom?"

"Vzela sta s seboj zlato in zavoje z medicinskimi lističi."

Odhitel je za tovariši.

Morgana sta se torej bala, da bi jima Komanči vzeli rop, pa sta se tiho pobrala. Z "me- dicinskimi lističi" je Komanče mislil bankovce in depozitne papirje.

Vse sta izgubila, reka je po- žrla zlato, ki se ga je držala kri- nestetih žrtev. Za vedno je bilo izgubljeno —.

Kaj bi naj storil —? Ali bi zasledoval Morgana, ali bi je- zdil dalje in pomagal ujetim to- varišem?"

Skrb za prijatelje je bila vse- kakor večja ko želja, da bi pri- jel zločinca. Sicer pa so jima bili Komanči trdo za petami.

Odhitel sem se za prijatelje. "Zakaj je ustrelil moj brat konje in ne jezdecev? Ali se Old Shatterhand ni učil meri- ti?"

"Zakaj pa Old Shatterhand ni ubil Marama, ko bi mu bil vendar čisto lahko vzel življe- nje —? Ustrelil je belokozce- ma konja, ker hoče govoriti z njima."

"Govoril bo z njima! Zasle- doval ju bo s svojimi rdečimi brati."

Razumel sem njegovo skrb. Ni mu bilo, da bi jezdil za ujetimi tovariši. Prav kakor jaz je tudi sam vedel, da jih spremlja le majhno število Ko- mančev. Pa se je bal, da bi to- variše osvobodil, še preden bi dospeli v vas.

Nasmehnil sem se mu.

"Old Shatterhand ju ne bo zasledoval. Bojovníki Koman- več so modri in pogumni, sami bodo dohite-li in prijeli hudob- na belokozca pa ju pripeljali v wigwame Komančev. Maram naj zajaha pa naj jezdi z me- noj!"

Ni mi bilo več za počitek, je- zilo me je, da sta mi Morgana ušla.

Pa tudi neka druga misel mi ni dala miru. Moje prijatelje je prej spremljalo trinajst lju- di, enajst Komančev in oba Morgana. Enega Komanča sta Morgana ubila, pet jih je je- zdilo za njima, ostalo jih je za stražo in spremstvo le še samo pet. In s petimi Komanči sem si že upal sam opraviti.

Pognal sem konje, kar se je dalo. Do mraka smo imeli že precejšen kos poti za seboj in ko sem sled skrbno preiskal, sem našel, da so Komanči sa- mo za pol dneva pred nami. Beg Morganov jih je zamotil, pa tudi mudilo se jim ni. Pre- pričani so bili, da jih nihče ne zasleduje.

JOZE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

V prestolici Jugoslavije se to- pot nisem nič mudil, ampak se že ob 2:25 popoldne odpeljal z brzovlakom proti Ljubljani. Na tej vožnji sem se srečal z odlič- nim slovenskim pesnikom in pi- sateljem g. Oton Župančičem, ki se je vozil v istem kupeju kakor jaz. Tu sva se potem, ko sva se seznanila, razgovar- jala o raznih zanimivostih; zla- sti je g. Župančič spraševal o Ameriki, posebno še o ameri- škikh Slovincih, za katere se je zelo zanimal. Tudi na Jugo- slovanski kulturni vrt v Clevel- landu je nanesla govorica; saj preko tega skoro ni mogoče iti, če se govori o Clevelandu. In ker me je vprašal tudi o tem, sem mu seveda pojasnil zadevo tako kot je bila. Potem mi je pravil o izborni uspehi operi, katero so Ljubljanki prire- dili v Trstu ter tako zadivili ita- lijansko javnost v Trstu ter še druge podobne dogodke. Je za- nimiv mož ta Župančič, ki je jako nadarjen pa inteligenčen, toda v občejanju preprost in dober; pravi tip res inteligent- nega pa poštenega Slovenca, ki zasluži vse spoštovanje.

Malo pred 10. uro zvečer sva se v prav zanimivem razgovoru pripeljala v Zagreb. Ker je bilo okrog pol ure časa do od- hoda brzovlaka proti Ljubljani, sva stopila v kolodvorsko re- stavracijo, da sva povečerjala, potem pa sva se odpeljala da- lje. Po večerji v Zagrebu se naju je loteval spanec, zavzela sva vsak svojo klop ter prav udobno zaspala. Sprevodnik, ki je bil Slovenec, ter prav zgo- voren pa postrežljiv mož, je pa poskrbel, da naju ni prav nihče motil. Ker sta se z Župančičem že poznala ter me je potem Župančič predstavil sprevodni- ku kdo in odkod sem, je mož precej določil, da je ta kupej do Ljubljane kar najin. "Le spita pa počivajta," je dejal,

"jaz bom pa skrbel, da v ta ku- pej nihče ne vstopi, v Ljubljani vaju pa že pokličem." Tako je razsodil sprevodnik in midva z Župančičem sva imela najlepši mir in kjer so bili sedeži prav mehki sva tudi prav sladko spala.

Gledé železniških voz je pa treba dati jugoslovanski državi prednost v Evropi ker tako udobnih voz se menda nikjer drugje ne najde kot ravno v Ju- goslaviji. O tem so mi pravili taki, ki so se že dosti vozili, ter pri tem omenili, da so jugoslo- vanski železniški vozovi naj- boljši in o tem sem se prepri- čal tudi jaz. Ni v Jugoslaviji vse tako slabo kot vedo pove- dati nekateri; pač pa ima Jugo- slavija marsikaj tudi dobrega. Človek se o tem šele prepriča, ko si ogleda tudi po drugih drž- avah.

Ob pol dveh ponoči se pipe- ljeva v Ljubljano, kjer sva se potem razstala; Župančič je šel domov, jaz pa na prenočišče, kjer sem potem nadaljeval z spancem ter jo vlekel nenavad- no dolgo; tako da me je zbudi- lo sonce, ki je bilo že dokaj vi- soko na nebu. No, nič ne de, sem dejal, ko sem se odprav- ljal, da grem na izprehod po Ljubljani, če sem tukaj bolj po- tegnil, saj sem bil drugod, zla- sti v Sveti deželi bolj kratek z počitkom in spancem, v Ljub- ljani se lahko navrže z vrhano mero spanca, ker bil sem ga tu- di prav upravičeno potreben. Zato mi ni bilo niti najmanj žal, da sem navrgel.

Na Miklošičevi cesti me sreča prijatelj, ki mi po običajnem pozdravu stisne roko, izrazi do- brodošlico, ter me blagruje, ko sem bil tako srečen, d a sem vi- del Sveto deželo, potem pa me vpraša, če sem kaj videl Ame- rikance, ki so danes prispeli v Ljubljano. "Ne, teh pa res ni- se mvidel. Ali jih je bilo do-

sti?" "Precej velika skupina, katero je pripeljal g. Leo Za- krajšek iz New Yorka, ter so bili prav lepo sprejeti; godba, govori, pozdravljanje. Škoda, da nisi bil na kolodvoru, bi bil še ti deležen sprejema." "No, za kake sprejeme meni ravno ni," sem dejal prijatelju, "naj- manj pa to pot. Rojaki so do- speli iz Amerike, jaz pa iz Vz- hoda, zdaj bise pa šulil k spre- jemu? S svojo navzočnostjo bi jim tam drenj delal, a sebi bi pa pokvaril one vtise in ob- čutke, katere sem prinesel iz Vzhoda, zlasti pa iz Svete de- žele. Ni, da tlačim vse v en koš. Rojakom iz Amerike že- lim veliko razvedrila in zabave v domovini, jaz pa se bom mo- ral itak kmalu pričeti priprav- ljati na odhod nazaj v Ameri- ko," sem še dejal ter odšel na kolodvo rin se še tisto popoldne odpeljal proti Preserju, potem pa na Prevalje, kjer sem srečno zaključil moje največje pot- vovanje.

Doma so me z velikim vese- ljem sprejeli; skoro prav tako kot tedaj, ko sem prišel iz Ame- rike. Vsi vprek so povpraše- vali, kako je bilo v Sveti deželi, kaj sem videl, me pri tem bla- grovali. Prišli so sosedje, znanci in prijatelji, poslušali pripo- vedovanje o svetih krajih. No- ben kraj na svetu jih ni tako zanimal kot Sveta dežela. Ime- na slavnih mest, kot Rim, Cari- grad, Atene, Pariz in New York ne zanimajo naše ljudi tako kot mesto Jeruzalem in zanima jih Betlehem in Naza- ret, radi slišijo o Genezareškem jezeru, Kani galilejski in dru- gih krajih Svete dežele.

Ko sem potem obiskal g. žu- pnika Perčiča, me je naprosil, da bi prišel predavati v Prosvet- ni dom, kar sem g. župniku tudi obljubil; pri tem mi je naročil, da predavam samo o Sveti de- želi. "Ta nas zanima; o njej radi slišimo in le Sveti deželi naj bo posvečeno to predava- nje. Jaz bom pa na prižnici označil, ter povabil ljudi na to predavanje." Res je g. župnik tako storil in malo pred odho-

dom v Ameriko sem imel to predavanje, na katerega je pri- šlo dosti ljudi, ki so z velikim zanimanjem poslušali o svetih krajih in tu sem dobil vtis, da noben drug kraj na zemlji lju- di tako ne zanima kot Sveta de- žela. In to zanimanje ta kraj v polni meri tudi zasluži.

Po vrnitvi iz Vzhoda sem bil namenjen, da skočim še v Bos- no, si ogledam Sarajevo, zlasti kraj kjer je Gavrilo Princip od- dal oni usodni strel, ter na me- stui ubil avstrijskega prestolo- naslednika Franc Ferdinanda in njegovo soprogo, si ogledal kraje o katerih sem čital v An- drejkovi knjigi "Slovenski fan- tie v Bosni in Hercegovini." Pa se je tako zasukalo, da nisem šel.

Ko se v soboto odpravim, da grem na Velike vrhe in tamka- šnje bližnje kraje, se mi pripeti prav neprijetna nezgoda. Ker sem bil z časom večkrat bolj kratek, se je bilo treba bolj na- glo zasukati, se ob taki priliki kaj rada napravi kak napaka ali neprijetnost. Tako je bilo tisto soboto popoldne, ko pri- dem na peron ljubljanskega kolodvora, da se z dolenskim vlakom odpeljem proti Zalmi. Vlak je že stal na progi, jaz pa sem imel še nekaj pošte za od- dati, katero sem mimogrede vr- gel v poštni nabiralnik, potem pa stopil na vlak. V tej naglici sem bil pa tako nepreviden, da sem mojo listino z denarjem, poleg katere so bila tudi pisma in dopisnice, položil v notranji žep tako neprevidno, da mi je padla na tla, kar se kaj lahko pripeti. Tak slučaj sem sam doživel na ljubljanskem pero- nu, ko je neki gospodični padla na tla legitimacija in druge li- stine, katere sem ročno pobral ter ji vrnil nazaj, dočim najdi- telj moje listnice tega ni stori.

Ko sem prišel na vlak sem ta- koj pogrešil listino z denar- jem. Hitro sem pregledal po- vlaku potem pa nazaj na peron, povpraševal pri me ro daj nih osebah in prijavil policiji. Da bolj sigurno najdem, sem obja- vil v časopisu, ter obljubil naj- ditelju nagrado. Vse zastoj! O moji listnici ni bilo ni duha ni sluha. Listnica je bila prav ona, katero sem pozabil v sul- tanovi palači v Carigradu, a sem jo srečno nazaj dobil in to po preteku ene ure, dočim jo je v Ljubljani po preteku nekaj minut kafa vzela. Dva zelo važni stvari pa sta bili pri tem; prvič, da ni bilo v nji dosti de- narja; le 1,500 dinarjev, pa 6 ameriških dolarjev, ker velike vsote radi varnosti nisem hotel nositi seboj, nekaj denarja je bilo pa v denarnici. Kar je bi- lo pa še bolj važno, je bil pa potni list, ki sem ga vedno imel v tisti listnici, a to pot pa ne. Malo prej sem ga oddal uradni- kom Kreditnega zavoda v Ljub- ljani, da ga pošljejo v Zagreb angleškemu konzulu, da sem odvezan od jamstva 300 dolar-jev, katere sem moral dati, da sem dobil vizo, ker le potem morem dobiti denar, ki sem ga dal kot jamstvo. Tako je moj potni list ušel gotovi izgubi: resila ga je Sveta dežela.

V listnici je pa to pot bil pa- robrodni vozni listek; s seboj sem ga imel, ko sem se v pisar- ni North German Lloydja prija- vil za odhod v Ameriko in po- leg sem imel še vozni listek za Sarajevo ter del mojega poto- valnega zapisnika. Gledé pa- robrodnega listka je bila vsa stvar, kar hitro v redu. Ko sem v Lloydovi pisarni prijavil izgu- bo je ravnatelj pisarne, g. Mo- čan, takoj sporočil v Bremen, na glavni stan North German Lloydja, odkoder so takoj po- voljno odgovorili, ter sporočili, da se vozni listek prekliče ter mi izdajo novega in to brez vsakih naknadnih stroškov. Ta- ko sem bil le ob denar in pa vozni listek za Sarajevo. Iz- guba v Ljubljani je bila na- pram tej, ki mi je grozila v Ca- rigradu naravnost malenkost- na, zato me tudi iz daleka ni prizadelo kot me je v Carigra-

du. Malo sem godrnjal pa za- bavljaj nad tako nepoštenost- jo, toda sem se kmalu umiril: Mora že biti tako, sem dejal. Pa v Bosno ne grem! Tako sem se potem omejil samo na Slo- venijo.

Človek res ni nikoli dovolj previden in v slučaju na ljub- ljanskem kolodvoru sem imel jaz lepo primero, kaj bi bilo z menoj, ko bi se to primerilo v Carigradu, kar mi je grozilo, pa sem dobil nazaj in to v bolj ne- varnih okoliščinah kakor pa v Ljubljani. Zato sem bil pri spominu na dogodek v sultano- vi palači kar kmalu miren in še vesel, ko nisem imel v listnici tega, kar sem imel v Carigradu. Tu je bil namig, kaj bi se tam lahko zgodilo z menoj, ako bi me ne varoval Bog.

(Dalje prihodnjič)

IZ DOMOVINE

—Žrtev elektrike. Te dni se je pripetila v Slovenski Bistrici usodna nesreča. Pri zidarskih delih v neki tvornici je bil zapos- len 25 letni pomožni delavec Štefan Pongračič. Po nesreč- nem naključju je med delom pri- šel v stik z električno žico, na kateri je obvisel. Ko so videli njegovi tovariši, kaj se je zgo- dilo, so takoj odklopili tok, da bi Pongračiču rešili življenje. To- da bilo je prepozno. Ko so Pon- graciča sneli z električne žice, je bil že mrtev. Pongračič je bil marljiv delavec.

—Pri podiranju dreves v go- zdu se je ponesrečil posestnik Martin Valenko iz Zagorčev pri Sv. Marjeti nižje Ptuja. Med prevozom v bolnišnico je izdih- nil. Njegova smrt je vzbudila pri vseh, ki so ga poznali, veli- ko obžalovanje.

—Bukev je padla nerodno po strani, kjer se je ni bilo nade- jati ter je pri tem pomečkala in zlomila roko delavcu iz Dolge vasi pri Kočevju, Ivanu Sešiču.

—Z odra je padel zidar iz Bitnega, Sodja Janez. Pri pad- cu si je zlomil ključnico.

MALI OGLASI

Prodaj ali zamenjam

tri hiše za enodružinsko hišo ali farmo. Vse tri hiše so na enem lotu (50x166). Oglasite se na 1070 E. 71st St. Dve hiši sta po 2 družini, ena je pa za 4 druži- ne. (ju 11, 12, 14)

Hiše naprodaj

V cenah so od \$3,000 do \$9,000. Ako želite v resnici kaj kupiti in napraviti dobro kup- čijo, se zglasite pri George Ka- sunic, 7510 Lockyear Ave.

Odda se

V najem se oddajo štiri sobe lepo nanovo dekorirane. Vpra- šajte na 967 Addison Rd. (137)

Fant želi delo

Fant, star 17 let, želi dobiti delo na farmi; razume se tudi na vse poljedeljske stroje. Ogla- site se na 952 E. 141st St. (137)

Delo išče

Ženska išče delo za hišna opravila, ali pa za v restavran- tu; najraje pri Slovincih. Vpra- šajte na 3622 E. 80th St. (137)

Zavarujte vaš avtomobil proti nezgodi

\$5,000 do \$10,000 zavaroval- nine za ljudske poškodbe stane \$21.08. \$5,000 zavarovalnine za škodo storjeno drugim avtomo- bilom, stane \$6.80. Zavarujem tudi avtomobile proti ognju in tatvini. Zavarujem hiše, trgo- vine in šipe pri trgovinah. Pro- dajam hiše in lote.

Vprašajte pri

John Zulich

18115 Neff Road

Telefon KENmore 4221.

(143)

Oblak Furniture Co.

TRGOVINA S POHISTVOM

Pohistvo in vse potrebščine

za dom

6612 ST. CLAIR AVE.

Henderson 2978

Mesto Bologne je bilo izpraznjeno predno so dospeli nemški osvajači. Angleške bojne ladje so odpeljale ranjence iz mesta kljub silnemu bombnemu napadu od strani sovražnika, ki je napadal s kopnega in zraka.

Bodoči generali Strica Sama iz West Point vojaške akademije si ogledujejo obramb- ni material na vojaških prostorih v Aberdeen, Md. Na sliki vidite nekaj teh kadetov na 155 mm topu, ki je zgrajen tako, da ga je lahko hitro premikati iz kraja v kraj.

HELENA HALUSCHKA:

Sin dveh očetov

Kakor se mu je sprva zdelo skoraj vsiljivo, da je bila teta Ivana že na vse zgodaj pokonci in bila povsod, ga je pozneje na tistem veselilo, da jo je videl na vse zgodaj in našel zvečer na poštni postaji, odkoder jim je mahala in se jim smejala v pozdrav. Vračanje domov je bilo zanj vsak dan kakor majhen praznik. Čutil se je samo, kje dobi ta žena čas, da more biti povsod. O domu pa je slišal malo.

Mati je pisala v naglici in nekoliko zmedeno, čutil je, da trpi in pogreša svobode. Pisma doktorja Wildeja so bila modroslovne razprave o politiki in družabnih vprašanjih.

Volbenk je odgovarjal hladno in tuje. Sicer mu je bilo hudo, ker je tako pisanje mater moralo boleti, a mislil je, da drugače ne sme ravnati. In materina pisma so postajala vedno bolj nemirna in obupana. Pisana so bila s srčno krivjo. Žena se je obupno borila za otrokovo ljubezen in v tem iskala zadnjo oporo zase.

A tega otrok ni razumel.

Potem so prišli najlepši polletni dnevi, kar jih je Volbenk kdaj doživel. Če le ni bilo šole in v vsaki prosti uri je prišla za delo na vrtu, na polju in v gozdiču vsa družina. Volbenk se je naučil kositi, sušiti ter nakladati in ker je pomagala tudi Rožmarija — v cokolah, se tudi Ivan ni izmikal. A temu se je zdela vsa narava le okvir, v katerem so živeli junaki, ki jih je ustvarjala njegova vedno nemirna domišljija. Čeprav je jahal najstarejše kljuse, so lahko že kilometre daleč opazili v njem viteza iz križarskih vojsk in če je kidal gnoj, je tako ljubko vihtel vile kakor bi bile lovorjev venec.

Smel se je približati prav robu smešnega, a osmešil se le ni nikoli. Pred tem ga je obvarovala njegova presenetljiva ravnanost. Volbenku je sčasoma začel zaradi svoje ljubeznivosti in veselosti ugajati. V sportu utrjeni Volbenk je bil lahko in brez truda opravljal vsako telesno delo, katero je Ivan sicer tudi zmogel, toda le, če je napel vse svoje sile. Ivan je bil žilav deček, Volbenk se je čutil živčni moči tega vedno nemirnega telesa in duha. Res se je Volbenk kaj pogosto jezil, ker je Ivan sredi igre ali dela nesportno blebetal, a kmalu je spoznal, da se je ta razbrzdano, če je šlo zares, umeknila odločni hladnokrvnosti.

Nekega dne je fantom prišlo na misel, da bi šli postrešnem žlebu od ene podstrešne sobe do druge. Volbenk, ki se je vsak hip zavedal nevarnosti, je šel mirno čez. Ivan pa je brezskrbno tekal sem in tja, žvižgal in se režal bratrancu. Fant bi lahko poslal tudi v pekel, če bi bilo s tem treba pokazati pogum. Preprosto in otročje je mislil, da je življenje zgolj junačenje. Volbenk je sumil, da celo spi vzravnani kot junak.

Pavel in Rene sta bila po naravi trezna, poštna in odkrita, imela sta zlato srce in železne butice. Vidno sta občudovala tega Ivana in se ga oklepala. Celotno Rožmarijo je bil všeč, kadar je govoril o svoji domovini. Tedaj so se vzbodile njegove ozke prsi, da si skoro videl, kako mu je srce hitreje bilo temne oči so zagorele in na blelih, drobnih licih so se prikazale rdečkaste lise. Ljubil je svojo domovino kakor drugi svojega dekleta in v njego-

vem glasu je drhtel ponos, da je Volbenka skoro bolelo.

Njemu ni dal nihče domovinskega na pot in čutil je, da je med bratranci, ki so peli slavo svoji domovini, kakor brez doma in brez pristana.

"Zakaj ti nikoli ne govoriš o svoji domovini," ga je vprašala nekoč babica.

In potem je Volbenk iskal svojo domovino in svoj rod. Duša mu je romala nazaj k tistim, ki so ji bili vtisnili svoj pečat, k velikanom, h katerim je baje pripadal po rodu tudi on, k mrtvim, ki so živeli tudi v njegovi krvi. Polagoma, zlasti ker so se drugi imeli za dedice Ivane l'Arc, Napoleona, Voltaireja, Rousseauja in Moliera, se je imel tudi Volbenk za potomca Wolframa Eschenbacha, Keplera, Mozarta. Tudi podobnost njegovega očeta se mu je približala in naposled se ni več bal govoriti o svoji domovini.

Kajpak sta si z Ivanom prišla včasih navzkriž. Tam Pariz, tu Dunaj! In če sta se oba fanti celo spomnila, da sta si njuna očeta v veliki vojski stala sovražno nasproti, je završelo in poseči je moral vmes Pavel kot razsodnik, da niso začele padati bunke. In čim bolj se je Volbenk razodeval, tem bolj se je ogrevala zanj Rožmarija. Teji plahi in okorni postavi ne bi prisojal tolike živahnosti in odločnosti, ki se je skrivala v tej nežni osebi. Bila je prava teta Ivana v malem! Njen obraz je bil od strani podoben dragulju in če se ni smejala, je bil v svoji vzorni lepoti skoro hladen. Zdelo se je, da Rožmarijo vedno zakriva koprena luči in rose in da je zato sončna in hladna, svetla in skrivnostna obenem.

Oba mlada človeka pa bi prejkone nikoli ne postala prijatelja, če ju ne bi zagrabila groba roka usode. Volbenk in Ivan sta se nekega dne zares stela — iz domoljubja. Pod večer potem je Volbenk ujel netopirja, da bi ga v Ivanovi sobi izpustil. Ko pa je tipal, kje so vrata, je bilo na hodniku temno. Končno jih je našel, odprl — in stal je v sobi Rožmarije. Od strahu je netopirja izpustil, kajti pred njim je stala dekle nočno oblečeno. Bila je bosa, razoglavna in imela je gole roke. Stala je pred njim, trda od strahu, z razpuščenimi lasmi in ko se je zgenila, je zagnala ščetko za lase za frfotajočim netopirjem, a zadela namesto njega Volbenkov nos. Prestašena je kriknila in Volbenk ni vedel, kaj naj stori. Hotel se je opravičiti, pojasniti, netopirja spet ujeti, a je potem kratkomočno pobegnil skozi vrata.

Divje jezen je bil na Rožmarijo. Kako bi ne bil jezen, da je stala pred njim bosa v nočni obleki in so ji židano nežni lasje padali čez ramena kakor nežni dih? In strašno, da kaj takega naredi! Jezil se je nanjo in nase, kakor bi bila skupaj oskrnila neko skrivnost. Volbenk je to noč slabo spal. Oba sta se sramovala in bila osem dni drug na drugega huda, a nista se izdala. Da bi se spravila, je bil potreben čudež. In zgodilo se je spet nekaj skrivnostnega in smešnega. Teta Ivana je imela belo volneno ogrinjalo, ki so ga imeli v hiši v veliki časti. Rožmarija ga je bila spletla, so pravili drugi, a Rožmarija je vedno dodala: "z božjo pomočjo." Ko je bila namreč ogrinjalo kvačkala, ji je sredi dela pošla vol-

na. Da, to se ni čudež, toda Marja ni v vsem mestu našla nikjer več take volne. Bila je čisto posebna volna, mehka, lahka, bela, podobna nekoliko barvi slonove kosti. Nikjer ni mogla iztekniti take volne. Kaj naj počne? Božič se je bližal in Rožmarija je obupavala.

"Potem," je pripovedovala malo obotavljajoče, "sem prosila ljubega Boga, da bi vendar našla volno, in res, uslišal me je. Tretjič sem že odšla v trgovino, kjer sem bila kupila volno, in rekla kakor po navadi: draga gospodična, poglejte vendar še enkrat v tistole rumeno škatlo tam zgoraj!" Menila je, da sem znorela, ker je vendar že trikrat z menoj vred obrnila vso trgovino, da bi našla tako volno.

Kislo je segla po škatli in glej — tam sta ležali med drugo šaro še dve veliki predeni, za spoznanje prebeli, a porabljeni in kar je najbolj čudežno, razlikata se v ogrinjalu nič ne opazi. Med delom je morala volna nekoliko porumeniti. Poglejte!

"Gotovo ste si pozabili umiti roke," je menil Volbenk.

Rožmarija ga je pogledala z očmi, ki so se v njih iskriale solze, in dvignila bele roke kakor otrok, češ, poglejte, da so čiste. V soju svetilke so se svetile nežno in ozko kakor roke gozdne vile in Volbenk je nekam neumno buljil vanje.

Ivan ga je krepko sunil, Pavel pa uščipnil v roko. Četudi Volbenk ni hotel priznati čudeža, se je vendarle s plaho spoštljivostjo dotaknil ogrinjala, ki ga je razprostrla pred njim teta Ivana in za katero sta se trudila sam ljub Bog in cvetoče dekleške roke.

In to ogrinjalo je nekega dne oba sovražnika spravilo.

Neko nedeljo se je namreč vsa družina vračala domov. Hiteli so, ker se je bližala nevihta. Ko so bili sredi polja in ni bilo daleč okoli nobene strehe, jih je ujel nalič. Pavel, Rene in Ivan so si potegnili suknjice čez glavo ter se smejali. Stric Fric je ogrnil babico v svoj suknjič in jo peljal za roko. Teta Ivana pa je vzela Rožmarijo in Volbenka pod svoje ogrinjalo. Sicer ni držalo dežja, toda bilo je le prijetno in toplo pod to streho. Od Rožmarije se je razen zardelega konca nosu videl samo tu pa tam kakšen pramen mokrih las in njene svetle, bliskajoče oči ali beli zobje.

In tedaj sta se Rožmarija in Volbenk spravila. Samo zato, ker je Volbenk opazoval, kako je Rožmarija stegnila jezik, da bi ujela nanj nekaj kapljic, ki so se nabrale na resah ogrinjala. Zaradi tega sta se oba zasmejala in se za vedno sprijaznila, ker sta spoznala, da sta še oba otroka.

Volbenk ne bo nikoli pozabil

teh svojih počitnic, te svobode v lepi božji naravi, te svoje tesne zveze z vsem stvarstvom, enostnosti z vsakim drevesom, z nebom, zemljo in vodo. To čudno moč, ki je bila v teh stvarih, je z vsakim dihom srkal vase. Bleščeča se vedrina sončnega jutra ga je veselo prevzemala, praznični mir sanjavega večera mu je toplo legal na dušo, čudoviti žar sončnega zahoda ga je naravnost omamljal.

Za bratrance Ivana je bila narava samo ozadje romantičnih iger, Pavel in Rene pa sta živela tako tesno z njo in v njej, da je skoro nista opazila, kakor na primer ne opazimo lastne roke. Približno istih misli ko Volbenk je bila le Rožmarija. Znala je molčati, kar je pri deklicah redka lastnost, in njen molk je bil poln globine in spoštovanja. In takrat se je v njenih očeh bleščala neskončnost, kakor se blešči v rosnih kapljah sinje nebo. Z vsakim dihom je bila lepota sveta in bila sama cvetlica med cveticami.

Tudi stric Fric je kakor vsak Nemec ljubil naravo, imel je rad celo dež, v katerem je najrajši razoglav begal naokoli, češ da si tako ne pokvari klobuka. Ker pa je svoje klobuke nosil navadno zmečkane v žepu, je bila njegova varčnost kaj zelo podobna veselju, ki so ga imeli fantiči, ko so se v dežju šli sprehat pod grgrajoče strešne žlebove. Stric je bil pač otrok ali pa čudež, vedno poln imenitnih domislekov in čudovitih norčij. Zaradi tega so ga

imeli radi tudi delavci, čeprav je bil nepreračunljivo muhast.

Ena njegovih posebnosti je bila tudi ta, da je nedeljsko jutro ob vsakem vremenu prebil v božji naravi. Ob prvem svitu je snel puško, s katero je streljal samo vrane, požvižgal psu Stopu, pozneje tudi Volbenku, ki ga je edinega imel za dovolj starega, da je smel z njim, in odšel. Ker se je bil Volbenk upiral, da bi hodil v cerkev, stric pa menil, da mora ob nedeljah biti vendarle deležen kakšne službe božje, je zdej Volbenk vsako nedeljo odhajal z njim v gozd ali na grič čakati jutra.

Kakor v junaški pesmi je doživljal, kako se je budilo življenje na polju in v gozdu, kako se je luč lovila s temo, kako se je vsa narava odpirala soncu. Ko je sončna luč objela vso dolino, je stric Fric obstal ter nemo pomahal s klobukom. To je bila njegova nedeljska pobožnost in Volbenk jo je razumel.

Pred nekaj tedni se mu je zdelo vse življenje še nesmiselno. Zdaj pa je počasi zaslutl v vsakem utripu življenja nekaj, kar je večje od življenja samega. Dojemal je ustvarjajočo misel, četudi je slej ko prej tajil osebnega Boga. Moč, ki je uredila kaos v stvarstvo, je bila po njegovem mogočna, toda slepa sila.

Babica ga je vsako nedeljo proglasila za pogana in po njenem so bili vsi Nemci pogani, ker časte stvarstvo, Stvarnika pa ne. "In če iščejo Boga," je menila, "le preradi najdejo in ustvarjajo vedno novega."

Na take besede je stric Fric vselej preudarno vzel pipo iz ust in zmeraj isto govoril:

"Nemci smo pač zato izvoljeni, da iščemo tistega Boga, ki ni bil narejen po človeški podobi, temveč ki je ustvaril človeka po svoji podobi. Nemec ne neha verovati, tudi če Boga taji."

"In prav zato," je odvrnila

babica, "drugi narodi Nemca ne razumejo: ti iščejo in se bore za neki idealizem, ki ima v duši močgane in v možganih dušo. A vsi so v nevarnosti, da jih bo ta njihova filozofija nekoč pokopala. Tako dolgo bodo Nemci svoje duhovno življenje tlačili v sisteme, da bodo izgubili sleherno možnost intuicije."

Takih prizorov je nešteto na evropskih bojiščih pa tudi v zaledju. Slika kaže francoske sanitetce, ko nalagajo na ambulančni voz ranjenca-civilista, ki je bil poškodovan v nemškem bombnem napadu.

1940 Frigidaire ledenica

Vsa porcelanasta, se je prej prodajala najnižje za \$204.50, sedaj samo

\$157.50

Nikdar niste imeli prilike kupiti vso porcelanasto Frigidaire za tako nizko ceno. Dobite jo na lahka mesečna odplačila ali na brezplačno preizkušnjo.

Drugi modeli \$112.75 in več.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Avenue
819 E. 185th Street

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podpora organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Glavni urad v lastnem domu: 351 No. Chicago St., Joliet, Illinois
POSUJE ŽE 47. LETO

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOZENJE ZNAŠA OKROG \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%

K. S. K. Jednota ima nad 36,000 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 184

v Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega obstanka nad \$7,400,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, pošten in solventni podpori, organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo članice in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "AA" ali "BB." Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim letom narašča. V slučaju smrti otroka se izplača \$500 ali \$1,000 posmrtnine. Otroka se lahko tudi zavaruje za dobo 20 let, naka prejme zavarovani svoto izplačano v gotovini.

BOLNISKA PODPORA:

Zavaruješ se lanko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja. Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assessmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podpori organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 351 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo
oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih